

[Landbrugsministeren]

Det er endnu uklart, i hvilken udstrækning etablering af egentlige gyllebanker er en praktisk, realistisk måde at løse disse lokale problemer på. Jeg har rejst spørgsmålet over for landbrugsorganisationerne, og drøftelserne herom fortsætter.

Man må endvidere være opmærksom på, at en gyllebankordning vil kunne medføre veterinærhygiejniske problemer, specielt i relation til smitsomme husdyrsygdomme, herunder salmonellainfektioner og paratuberkulose.

For at sikre den bedste og billigst mulige udnyttelse i praksis af den ressource, som husdyrgødningen repræsenterer, bør der sættes ind med en mere intensiv rådgivning omkring god landbrugsmæssig praksis for tilførsel og udnyttelse af husdyrgødningen, kombineret med anvendelse af ny teknologi i form af nitrifikationshæmmere.

Princippet i anvendelsen af nitrifikationshæmmere er, at der sker en forsinkelse i omsætningen af ammoniak til nitrat. Nitrifikationshæmmerens virkningstid afhænger af jordtemperaturen, hvilket kan bevirke en svingende effekt af stoffet. En relativt høj jordtemperatur vil således bevirke en hurtig nedbrydning af nitrifikationshæmmerstoffet og dermed bevirke, at nitratfrigørelsen fra en efterårsudbragt gylle påbegyndes inden forårets start.

Virkningen af nitrifikationshæmmere undersøges i øjeblikket af landbrugets forsknings- og forsøgsvirksomhed. Spørgsmålet om fastlæggelse af vejledende retningslinjer for god landbrugsmæssig praksis vurderes i øjeblikket nærmere i landbrugsministeriet, og jeg har sideløbende hermed indledt forhandlinger med landbrugsorganisationerne om spørgsmålet.

Spm. nr. S 33

Til *miljøministeren* (11/10 84) af:

Inger Harms (SF):

»Vil ministeren oplyse om, hvad det er for kemikalier, der skal tilsættes gylle for at holde på kvælstoffet, så der ikke sker nedsivning, og hvilken virkning har det på naturen?«

Begrundelse

Spørgeren henviser til artikel i Landbrugsmagasinet under Markbrug, nr. 38, side 6,

hvor man taler om såkaldte hæmmere, der kan reducere kvælstoftabet væsentligt. Det drejer sig om såkaldte nitrifikationshæmmere, som tilsættes gyllen, hvorved bakterier bremses i at udføre deres arbejde, således at gyllens kvælstof forbliver på den såkaldte ammoniumsform, der bindes i jorden i modsætning til nitratet, som enten udvaskes eller fordamper som frit kvælstof.

Svar (22/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henviser:

»De kemikalier, spørgeren henviser til, har handelsnavnene »n-serve 240« og »alzon, skw-didin«. Stofferne bliver markedsført i dette efterår og tænkes af leverandørerne anvendt i forbindelse med landmændenes nedpløjning eller nedfældning af husdyrgødning, gylle eller andre ammoniumholdige gødningsstoffer på sortjord i det sene efterår (oktober–december).

Miljøstyrelsen har i sommer modtaget anmeldelse af de 2 stoffer i henhold til kemikalielovens bekendtgørelse om anmeldelse af nye kemiske stoffer og har i den forbindelse modtaget forskelligt dokumentationsmateriale om stoffernes fysisk-kemiske, sundhedsmæssige og miljømæssige effekt. Det kan således oplyses, at »n-serve« på grund af dets akutte giftighed efter kemikalielovgivningens bestemmelser skal klassificeres og mærkes som »sundhedsskadelig, farlig ved indånding og indtagelse, irriterer øjnene og huden«. Stoffet er moderat giftigt over for fisk og andre vandlevende organismer og er fuldt nedbrydeligt i jord i løbet af 2-3 måneder ved 10° C.

»Didin« skal ikke klassificeres og mærkes. Stoffet har ringe giftvirkning over for fisk, og det er fuldt nedbrydeligt i jord efter ca. 4 måneder ved 10° C.

Yderligere undersøgelser af stofferne er blevet afkrævet, og oplysninger om bl.a. virkningen på alger, regnorme og dafnier vil foreligge til næste sommer.

»Didin« og »n-serve« hæmmer første trin i jordbakteriernes normale omdannelse af ammoniumkvælstoffet i naturgødning og gylle til nitratkvælstof. Da nitratkvælstof i modsætning til ammoniumkvælstof let udvaskes,